

**VIEŠOSIOS ĮSTAIGOS STATYBOS SEKTORIAUS VYSTYMO AGENTŪROS
DIREKTORIAUS
ĮSAKYMAS**

**DĖL STATYBOS SEKTORIAUS VYSTYMO AGENTŪROS PRIŽIŪRIMŲ ŪKIO
SUBJEKTŲ RIZIKOS VERTINIMO TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO**

2024 m. d. Nr. BV-
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 31 straipsnio 3 dalies 3 punktu, 33 straipsnio 5 dalimi bei Institucijų atliekamų priežiūros funkcijų optimizavimo gairių aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. gegužės 4 d. nutarimu Nr. 511 „Dėl institucijų atliekamų priežiūros funkcijų optimizavimo“, 5.2 ir 7.12 papunkčiais:

1. T v i r t i n u Statybos sektoriaus vystymo agentūros priežiūrinių ūkio subjektų rizikos vertinimo tvarkos aprašą (pridedama).
2. N u s t a t a u, kad šis įsakymas įsigalioja nuo jo priėmimo dienos.
3. N u r o d a u, kad šis įsakymas nustatyta tvarka skelbiamas Teisės aktų registre ir Statybos sektoriaus vystymo agentūros interneto svetainėje.

Direktorius

Povilas Poderskis

VIEŠOSIOS ĮSTAIGOS STATYBOS SEKTORIAUS VYSTYMO AGENTŪROS PRIŽIŪRIMŲ ŪKIO SUBJEKTŲ RIZIKOS VERTINIMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. VšĮ Statybos sektoriaus vystymo agentūros (toliau – SSVA) prižiūrimų ūkio subjektų rizikos vertinimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) parengtas įgyvendinant Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo nuostatas, vadovaujantis Institucijų atliekamų priežiūros funkcijų optimizavimo gairių aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. gegužės 4 d. nutarimu Nr. 511 „Dėl institucijų atliekamų priežiūros funkcijų optimizavimo“ ir SSVA Ūkio subjektų veiklos patikrinimų taisyklėmis, patvirtintomis Statybos sektoriaus vystymo agentūros direktoriaus įsakymu (toliau - Taisyklės).

2. Aprašas nustato pagrindinius prižiūrimų ūkio subjektų rizikingumo vertinimo ir atrankos patikrinimams principus, nustato pagrindinius rizikingumo vertinimo kriterijus, rizikos valdymo proceso pagrindinius etapus. Aprašo tikslas – padėti SSVA darbuotojams didinti ūkio subjektų priežiūros, efektyvumą, objektyvumą, užtikrinti tikslingą SSVA išteklių (finansinių ir žmogiškųjų) panaudojimą ir ūkio subjektams sukeltą proporcingą priežiūros našta.

3. Ūkio subjektų rizikingumo vertinimo rezultatai naudojami sudarant SSVA einamųjų metų ūkio subjektų veiklos planinių patikrinimų, peržiūrų planus. Rizikos vertinimo rezultatai naudojami planuojant ir taikant kitas tikslines priežiūros priemones: sprendžiant dėl papildomo konsultavimo ir metodinės pagalbos poreikio, vertinant gaunamų skundų pagrįstumą.

4. Apraše vartojamos sąvokos:

4.1. **Rizikingumo vertinimo kriterijai** – požymiai, charakterizuojantys SSVA prižiūrimą ūkio subjektą, jo veiklą.

4.2. **Rizikingumo balai** – taškai (skaitine išraiška), kurie priskiriami rizikos vertinimo kriterijams.

4.3. **Rizikingumo lygis (grupė)** – rizikingumo laipsnio intervalai, kurie suskaido visą prižiūrimų ūkio subjektų sritį į panašaus rizikingumo lygio grupes ir nurodo priežiūros veiksmus, kurių reikėtų imtis vykdant kontroliuojamo ūkio subjekto priežiūrą.

4.4. **Ūkio subjektų rizikos vertinimas** – procesas, kuriuo analizuojama žalos ar pavojaus SSVA saugomoms vertybėms atsiradimo tikimybė ir poveikis, atliekant ūkio subjektų rizikos dydžio apskaičiavimą ir nustatant rizikingiausias ūkio subjektus.

5. Kitos Apraše vartojamos sąvokos suprantamos kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme, Lietuvos Respublikos statybos įstatyme, Taisyklėse.

II SKYRIUS BENDRIEJI ŪKIO SUBJEKTŲ RIZIKINGUMO VERTINIMO REIKALAVIMAI

6. SSVA, vadovaujantis Statybos įstatymo 11¹ straipsnio suteiktais įgaliojimais, prižiūrimų ūkio subjektų rizikingumą vertina šiose srityse:

- 6.1. statinių statybos techninės veiklos pagrindinių sričių vadovų (išskyrus architektus);
- 6.2. statybos rangovų;
- 6.3. pastatų energinio sertifikavimo (toliau – PENS) ekspertų.

7. Ūkio subjektų rizikos vertinimas ir priskyrimas rizikos grupėms (toliau – rizikos vertinimas) grindžiamas objektyviu skaičiavimu, tai yra rizikos vertinimo metu nustatomos kiekvieno SSVA prižiūrimo ūkio subjekto veiklą charakterizuojančios kiekybinės ir kokybinės reikšmės, susijusios su konkrečia situacija ir galima grėsme SSVA kompetencijai priskirtoms saugoti visuomenei svarbioms vertybėms.

8. SSVA kompetencijai priskirtos saugoti vertybės yra:

8.1. Asmens gyvybė ir sveikata;

8.2. Tvari aplinkosauga ir teritorijų planavimas,

8.3. Statybos paslaugų gavėjų, įskaitant vartotojus, teisės ir teisėti interesai,

8.4. Veiksminga konkurencija statybos sektoriuje.

9. Ūkio subjekto keliamos rizikos vertinimas ir priskyrimas rizikos grupėms atliekamas bent vieną kartą per metus, ne vėliau kaip iki einamųjų metų gruodžio 5 d. Esant būtinumui (kai sužinomos aplinkybės, kad ūkio subjekto veikloje atsirado papildomi rizikos vertinimo kriterijai), rizikos vertinimo kriterijų rodikliai gali būti perskaičiuojami periodiškai pasibaigus SSVA patikrinimų atlikimo ataskaitiniam metų ketvirčiui.

10. SSVA prižiūrimų subjektų sąrašas (ar sąrašai atskirose šio Aprašo 6 p. nurodytose veiklos srityse) rizikos vertinimui formuojamas remiantis SSVA valdomų registru (statybos specialistų kvalifikacijos atestatų ir teisės pripažinimo dokumentų, statybos veiklos įmonių kvalifikacijos atestatų ir teisės pripažinimo dokumentų, pastatų energinio naudingumo sertifikatų ir kitų) duomenimis.

11. Ūkio subjektai, rizikos vertinimo laikotarpiu pradėję savo veiklą (einamaisiais metais gavę kvalifikacijos atestatą ar teisės pripažinimo dokumentą), nevertinami pagal rizikos rodiklius. Ūkio subjektai einamaisiais metais nutraukę veiklą, į ūkio subjektų rizikos vertinimo sąrašą neįtraukiami (išbraukiami).

12. Ūkio subjektams išduotų kvalifikacijos atestatų ir teisės pripažinimo dokumentų peržiūrai atranka, atliekama pagal rizikos vertinimo kriterijus, pateiktus Aprašo 1 priedo 2 punktą. Atlikus atranką sudaromas ūkio subjektų, kuriems išduoti kvalifikacijos atestatai ar/ir teisės pripažinimo dokumentai peržiūros patikrinimų planas.

13. Ūkio subjektų rizikos vertinimą atlieka SSVA Priežiūros padalinys. Kiti SSVA padaliniai pagal kompetenciją teikia papildomą informaciją, duomenis apie ūkio subjektus, reikalingus jų rizikingumo lygiui nustatyti.

III SKYRIUS

RIZIKOS KRITERIJAI IR RIZIKINGUMO VERTINIMAS

14. Kiekvienai SSVA prižiūrimų ūkio subjektų sričiai, nurodytai šio Aprašo 6 punkte, vertinti yra sudaryti skirtingi rizikos vertinimo kriterijai. Ūkio subjektų rizikos vertinimo kriterijai ir šių kriterijų reikšmingumas (svoris) pateikti Aprašo 1 priede.

15. Bendras kiekvieno ūkio subjekto rizikingumo lygis (BRL) išreiškiamas balų, suteiktų įvertinus ūkio subjekto veiklą pagal visus jam taikomus rizikos vertinimo kriterijus, suma. Bendras rizikingumo laipsnis apskaičiuojamas pagal formulę:

16.

$$\mathbf{BRL} = \mathbf{R}_1\mathbf{k}_1 + \mathbf{R}_2\mathbf{k}_2 + \dots + \mathbf{R}_n\mathbf{k}_n$$

kai $\mathbf{R} = \mathbf{ak}$

ku \mathbf{R} – rizikos vertinimo kriterijus

r

\mathbf{a} – rizikos vertinimo kriterijaus reikšmė (balais)

\mathbf{k} – rizikos vertinimo kriterijaus svertinis koeficientas

\mathbf{n} – bendras rizikos vertinimo kriterijų skaičius

17. Kiekvieno rizikos vertinimo kriterijaus reikšmingumas (svertinis koeficientas) nustatomas atskirai, atliekant lyginamąją analizę su kitais konkrečioje priežiūros srityje nustatytais rizikos vertinimo kriterijais. Reikšmingumui nustatyti naudojama 5 balų vertinimo skalė, kur 5 – labai didelis reikšmingumas, 3- vidutinis reikšmingumas, 1- mažas reikšmingumas.

18. Ūkio subjektai vertinami pagal kiekvieną rizikos rodiklį. Jei atskiras rodiklis ūkio subjektui nėra aktualus, tai laikoma, kad rodiklio reikšmė yra lygi nuliui.

19. Apskaičiavus visų prižiūrimų ūkio subjektų rizikingumo lygio reikšmes, sudaromas ūkio subjektų sąrašas, kuriame ūkio subjektai nurodomi rizikingumo lygio reikšmių mažėjimo tvarka (sudaroma rizikingumo vertinimo reitingo eilė).

20. Sudarius galutinę ūkio subjektų reitingų eilę, jie suskirstomi į grupes pagal tris rizikos lygius:

20.1. 50procentų ūkio subjektų, kurių reitingai yra aukščiausi (jiems priskirtų balų pagal rizikos rodiklius suma yra didžiausia), laikomi aukšto rizikos lygio;

20.2. 30 procentų ūkio subjektų, kurių reitingai yra vidutiniai (jiems priskirtų balų pagal rizikos rodiklius suma yra vidutinė), laikomi vidutinės rizikos lygio;

20.3. 20 procentų ūkio subjektų, kurių reitingai yra žemiausi (jiems priskirtų balų pagal rizikos rodiklius suma yra mažiausia), laikomi žemo rizikos lygio;

IV SKYRIUS

ŪKIO SUBJEKTŲ RIZIKOS VALDYMO METODIKA

21. Ūkio subjektų rizikos valdymo metodika (toliau – Metodika) siekiama nustatyti, įvertinti ir valdyti riziką, susijusią su SSVA tikrinamais ūkio subjektais, užtikrinant sektoriaus veiklos teisėtumą, kokybę ir saugumą. Ji skirta optimizuoti tikrinimo procesus ir prioretizuoti išteklių panaudojimą.

22. Metodika taikoma vertinant visų ūkio subjektų, veikiančių statybos sektoriuje, riziką pagal jų veiklos pobūdį, apimtį, istorinę veiklą ir kitas svarbias charakteristikas.

23. Metodikoje naudojami rizikos valdymo principai:

23.1. prevencija: ankstyvas rizikos identifikavimas siekiant užkirsti kelią galimiems pažeidimams;

23.2. proporcingumas: tikrinimo mastas ir dažnumas pritaikomas pagal rizikos lygį;

23.3. skaidrumas: aiškūs rizikos vertinimo kriterijai, žinomi ūkio subjektams;

23.4. nuolatinis tobulinimas: metodika periodiškai peržiūrima atsižvelgiant į sektoriaus pokyčius.

24. Naudojami rizikos vertinimo kriterijai pateikti Aprašo 1 priede.

25. Rizikos vertinimas atliekamas vadovaujantis Aprašo 14. – 20. punktų nuostatomis.

26. Naudojami tikrinimų metodai:

26.1. dokumentų patikra.

26.2. vietoje atliekami patikrinimai.

27. Naudojamos rizikos valdymo priemonės:

27.1. koreguojamieji veiksmai: rekomendacijų teikimas dėl veiklos tobulinimo, įspėjimų davimas arba administracinių priemonių taikymas.

27.2. švietimas ir konsultacijos: ūkio subjektų švietimas apie teisės aktų reikalavimus, gerosios praktikos sklaida.

V SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

28. Atsižvelgiant į nuolatos kintantį statybos ir PENS veiklos teisinį reguliavimą, keičiantis statybos dalyvių ir PENS veiklos praktikai, kintant statybų veiklos vertinimo rodikliams, statistinei

informacijai, SSVA analizuojant turimą informaciją ir veiklos duomenis šio Aprašo nuostatos gali būti peržiūrimos ir esant poreikiui keičiamos. Tobulinant rizikingumo vertinimą gali būti:

- 28.1. atsisakoma nereikšmingų kriterijų;
- 28.2. įtraukiami papildomi kriterijai;
- 28.3. keičiami kriterijų reikšmingumo koeficientai;
- 28.4. keičiami / tikslinami rizikingumo vertinimo balai;
- 28.5. keičiamos rizikingumo kriterijų grupės;
- 28.6. keičiamos rizikingumo lygio grupės;
- 28.7. keičiama rizikingumo laipsnių intervalų rėžiai ir kt.;

29. Informacija, susijusi su ūkio subjektų rizikos vertinimu ir SSVA atliekama ūkio subjektų veiklos priežiūra, kaupiama SSVA Priežiūros skyriuje. Kaupiami informacija sisteminama, analizuojama, grupuojama ir vertinama. Susisteminta informacija apie praėjusių metų SSVA prižiūrimų ūkio subjektų veiklos rizikos vertinimą pateikiama SSVA veiklos metinėje ataskaitoje.

30. SSVA interneto svetainėje skelbia apibendrintą informaciją apie prižiūrimų ūkio subjektų keliamos rizikos statybos sektoriui vertinimo kriterijus, į kuriuos atsižvelgiama atliekant ūkio subjektų priežiūrą.

**SSVA PRIŽIŪRIMŲ ŪKIO SUBJEKTŲ RIZIKOS VERTINIMO
KRITERIJŲ REIKŠMĖS**

Rizikos vertinimo kriterijai (RVK)	RVK svertinis koeficientas (k, balais)	RVK reikšmė (a, balais)
1. Rizikos vertinimo kriterijai statinių statybos techninės veiklos pagrindinių sričių vadovų (toliau- vadovo) priežiūros srityje		
1.1. Vadovo atitikties kvalifikaciniam reikalavimams vertinimo laikotarpis		
1.1.1. Kvalifikacijos tobulinimas atliktas prieš daugiau nei 5 metus	3	5
1.1.2. Kvalifikacijos tobulinimas atliktas prieš 3-4 metus		3
1.1.3. Kvalifikacijos tobulinimas atliktas prieš 1-2 metus		1
1.1.4. Kvalifikacijos vertinimas atliktas prieš mažiau nei 1 metus		0
1.2. Vadovo veiklos laikotarpis per kurį nebuvo atlikti SSVA patikrinimai (planiniai/ neplaniniai):		
1.2.1. Daugiau nei 5 metai	3	5
1.2.2. 3-5 metai		3
1.2.3. 1-3 metai		1
1.2.3. 0-1 metai		0
1.3. Per pastaruosius 3 metus atliktos kvalifikacijos atestato tobulinimo ar veiklos priežiūros metu nustatyti pažeidimai, dėl kurių SSVA taikytos poveikio priemonės:		
1.3.1. Panaikintas kvalifikacijos atestato galiojimas	4	5
1.3.2. Sustabdytas kvalifikacijos atestato galiojimas		3
1.3.3. Pateiktas išspėjimas per nustatytą terminą pašalinti veiklos trūkumus		1
1.4. Per pastaruosius 3 metus SSVA gauta pagrįstos informacijos (skundai, kitų kompetentingų institucijų pranešimų) dėl vadovo galimų statybos veiklos pažeidimų		
1.4.1. Daugiau nei 3 atvejai	3	5
1.4.2. 2-3 atvejai		3
1.4.3. 1 atvejis		1
1.5. Vadovo vykdytose statybose per pastaruosius 3 metus buvo fiksuota bent viena avarija	5	5
2. Rizikos vertinimo kriterijai statybos rangovų priežiūros srityje		
2.1. Statybos rangovo peržiūros (atitikties kvalifikaciniam reikalavimams vertinimo) laikotarpis		
2.1.1. Peržiūra atlikta prieš daugiau nei 5 metus	3	5
2.1.2. Peržiūra atlikta prieš daugiau nei 3-4 metus		3
2.1.3. Peržiūra atlikta prieš daugiau nei 1-2 metus		1
2.1.4. Peržiūra atlikta prieš mažiau nei 1 metus		0
2.2. Per pastaruosius 3 metus SSVA atlikti statybos rangovo patikrinimai, kai nustatyti pažeidimai, dėl kurių taikytos poveikio priemonės:		
2.2.1. Panaikintas kvalifikacijos atestato galiojimas		5

2.2.2. Sustabdytas kvalifikacijos atestato galiojimas	3	3
2.2.3. Pateiktas įspėjimas (įpareigojimas) per nustatytą terminą pašalinti veiklos trūkumus		1
2.3. Per pastaruosius 2 metus SSVA gauta pagrįstos informacijos (skundų, kitų kompetentingų institucijų pranešimų) dėl statybos rangovo galimų statybos veiklos pažeidimų		
2.3.1. Daugiau nei 3 atvejai		5
2.3.2. 2-3 atvejai	3	3
2.3.3. 1 atvejis		1
2.5. Statybos rangovo vykdytose statybose per pastaruosius 3 metus buvo fiksuota bent viena avarija	5	5
3. Rizikos vertinimo kriterijai pastatų energinio sertifikavimo (toliau – PENS) ekspertų priežiūros srityje		
3.1. Per pastaruosius 1 (vienerius) metus SSVA atsisakė įtraukti PENS eksperto sertifikatą (us) į išduodamų PENS sąrašą dėl preliminaraus ar išsamesnio patikrinimo metu nustatytų sertifikavimo trūkumų (proc. dalis nuo visų teiktų registruoti)		
3.1.1 daugiau nei 10 proc.		5
3.1.2. 5-10 proc.	3	3
3.1.3. 1-5 proc.		1
3.2. PENS eksperto per 1 (vienerius) metus parengiamų pastatų energinio naudingumo sertifikatų skaičius		
3.2.1. 200 ir daugiau		5
3.2.2. 150-200	3	3
3.2.3. 100-150		2
3.2.4. Iki 100		1
3.3. PENS eksperto sertifikuotų pastatų skaičius, kuriems buvo suteikta valstybės parama		
3.3.1. 20 ir daugiau		5
3.3.2. 10-19	2	3
3.3.3. 1-9		1
3.4. Per pastaruosius 1 (vienerius) metus SSVA gautos pagrįstos informacijos (skundų, kompetentingų institucijų pranešimai) dėl PENS eksperto veiklos pažeidimų ar atitikties kvalifikacijos reikalavimams trūkumų		
3.4.1. 2 ir daugiau atvejų		3
3.4.2. 1 atvejis	1	1
3.5. Per pastaruosius 3 metus SSVA atlikti PENS eksperto patikrinimai, kai nustatyti pažeidimai, dėl kurių taikytos poveikio priemonės:		
3.5.1. Panaikintas kvalifikacijos atestato galiojimas		5
3.5.2. Sustabdytas kvalifikacijos atestato galiojimas		3
3.5.3. Pateiktas įspėjimas (įpareigojimas) per nustatytą terminą pašalinti veiklos trūkumus	1	1

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	VšĮ Statybos sektoriaus vystymo agentūra 305997589, Sėlių g. 66, LT-08109 Vilnius
Dokumento pavadinimas (antraštė)	DĖL STATYBOS SEKTORIAUS VYSTYMO AGENTŪROS PRIŽIŪRIMŲ ŪKIO SUBJEKTŲ RIZIKOS VERTINIMO TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO
Dokumento registracijos data ir numeris	2024-12-09 Nr. BV-24-184
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	–
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Suderinimas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Ieva Grybauskienė, Priežiūros padalinio teisininkė, laikinai einanti Priežiūros padalinio vadovės funkcijas, Priežiūros padalinys
Sertifikatas išduotas	IEVA GRYBAUSKIENĖ LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2024-12-09 15:43:27 (GMT+02:00)
Parašo formatas	XAdES-EPES
Laiko žymoje nurodytas laikas	–
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	EID-SK 2016, AS Sertifitseerimiskeskus EE
Sertifikato galiojimo laikas	2024-09-22 12:10:20 – 2029-09-21 23:59:59
Parašo paskirtis	Suderinimas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Andrius Mazuronis, Direktorius pavaduotojas
Sertifikatas išduotas	ANDRIUS MAZURONIS LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2024-12-09 15:48:56 (GMT+02:00)
Parašo formatas	XAdES-EPES
Laiko žymoje nurodytas laikas	–
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	EID-SK 2016, AS Sertifitseerimiskeskus EE
Sertifikato galiojimo laikas	2022-05-11 11:00:23 – 2027-05-10 23:59:59
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Povilas Poderskis, Direktorius
Sertifikatas išduotas	POVILAS PODERSKIS LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2024-12-09 15:53:00 (GMT+02:00)
Parašo formatas	XAdES-EPES
Laiko žymoje nurodytas laikas	–
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	EID-SK 2016, AS Sertifitseerimiskeskus EE
Sertifikato galiojimo laikas	2024-02-07 13:56:03 – 2029-02-05 23:59:59
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	"Registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA, VI Registru centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "Dokumentų valdymo sistema Avilys, Statybos sektoriaus vystymo agentūra, VšĮ, į.k.305997589 LT", sertifikatas galioja nuo 2022-05-06 09:47:37 iki 2025-05-05 09:47:37
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	–
Pagrindinio dokumento priedamų dokumentų skaičius	–
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	–
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	–
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	–
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	Dokumentų valdymo sistema Avilys, versija 3.5.75
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja (2024-12-09 15:57:00)
Paieškos nuoroda	–
Papildomi metaduomenys	Nuorašą suformavo 2024-12-09 15:57:00 Dokumentų valdymo sistema Avilys